

**Imam Homeini
(Ruhullah al Musawi al Homeini)**

A D A B I NAMAZA

ADAB AL SALAT

**Institut za kompilaciju i publikaciju djela Imama Homeinija
(Odjel za međunarodne poslove)**

خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸-۱۳۷۹.
آداب نماز، صربی و کرواتی، (آدابی نمازا ...) / نویسنده امام خمینی، - تهران: مؤسسه
تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، ۲۰۰۵ م = ۱۳۸۴، ۲۸۴ ص.
ISBN: 964 - 335 - 739 - 2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
بوسنیایی، کتابخانه: به صورت زیرنویس.
۱. نماز، الف، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س) - معاونت امور بین‌الملل.
ب. عنوان.
۲۹۷ / ۳۵۳ BP ۱۸۶ / ۲ / خ ۸ / ۴۰۴۹۵۶
کتابخانه ملی ایران
۱۵۲۶ - ۸۴ م

کد / م ۱۹۴۴

Adab al salat: Adabi namaza

Izdavač: Odjel za međunarodne poslove Instituta za kompilaciju i publikaciju djela Imama Homeinija r.a.

Prevod: Grupa prevodilaca Instituta

Prvo izdanje: 2006

Adresa: No. 5 Sudeh Alley, Yaser street, Bahonar Avenue, Jamaran, P.C. 19778, P.O. Box 19575/614, Tehran, Islamic Republic of Iran

Tel: (009821) 22283138, 22290191-5

Fax: (009821) 22290478

E-mail: info@imam-khomeini.org

Website: www.imam-khomeini.org

Tiraž: 700

Cijena: 37000 Rls.

کتاب آداب نماز به زبان بوسنیایی

Predgovor izdanju na bosanskom jeziku

Knjiga "Adabi namaza" jedno je od gnostičkih djela Imama Homeinija (Ruhullah al-Musawi, al-Homeini), koju je autor završio 1941. godine, a govori o adabima, duhovnim pravilima i tajnama namaza. Imam Homeini autor je značajnog broja djela iz oblasti islamske filozofije i gnoze. Ova knjiga uz knjigu *Četrdeset hadisa* spada u red djela namijenjenih široj čitalačkoj publici što se ne može kazati za knjige poput *Sharhe Manzumeye* Molla Hadī Sabzevari, (Komentar i glosarij na čuvenu Sabzevarijevu Manzumu) ili *Sharhe Fusus al hikam* (komentar na kapitalno Ibn Arebijevo djelo) pa i *Tefsir sure Hamd* (Fatiha) jer ovdje se radi o suptilnijim i stručnijim filozofsko gnostičkim štivima.

Imam Homeini (1902 – 1989) bio je istaknuti fakih, arif, filozof i političar. Politička dimenzija njegove osebjne ličnosti poznatija je u svijetu više nego druge. Njegov politički pokret za buduće islamskog svijeta, koji je 1978 g. doveo do pobjede islamske revolucije u Iranu, predstavlja prekretnicu u političkoj historiji muslimana uopće. Njime je počelo novo razdoblje u zalaganjima za priskrbljenje političkog i društvenog identiteta muslimanskih naroda u svijetu. Bio je to i svojevrstan početak kraja razdoblja u kojem je (islamskim svijetom) vladala materijalistička misao.

Misao imama Homeinija tokom cijelog njegova plodonosnog života ostala je imenom na svaku vrstu lokalpatriotizma, nacionalizma i mezhebske isključivosti.

Njegov svjetopogled i njegova antropologija obojena je bojom irfana – islamske hijerognoze, pa je i njegovo viđenje politike i društva

gnostičko. Homeinijev irfan je irfan borbe koji zahtijeva i veliki (borbu sa samim sobom) i mali džihad kao borbu protiv neprijatelja islama. On u svojim djelima, pa i knjizi koja je pred nama, nastoji pokazati sklad između šeri'ata, haqiqata i irfana. Bez filozofsko-gnostičkog razumijevanja naše shvatanje vjere bilo bi nedostatno i manjkavo. Namaz, kao jedna od obaveza propisanih svakom muslimanu, nema samo svoje šerijatsko i egzoterijsko značenje i smisao, nego i ono unutarnje, ezoterijsko o čemu govori i Kur'an i hadis. Opis smisla i značenja namaza podsjećanje je na duhovno uzdignuće (mi'radž).

Nadam se da će objavljivanje ove knjige biti skroman doprinos shvatanju i spoznavanju islamske hijerognostičke misli.

Prevodioci na bosanski jezik

Predgovor Izdavača

U ime Svevišnjeg

Knjiga **Adab al salat** napisana 2. Rebi al-ahira 1361.h.g. predstavlja detaljan opis srčanih propisa, adaba i duhovnih tajni namaza. Tri godine prije ove knjige, u jednom vrijednom traktatu **Sirr al salat** Imam Homeini r.a. također je opisao tajne namaza ali u jednoj sažetoj i formi prilagođenoj dobrim poznavateljima ove tematike, nikako običnom puku. Kako bi, ipak, široj publici približio ovu temu, Imam je pristupio pisanju knjige koja je pred vama. O tome sam autor kaže: "Prije ovoga, napisao sam traktat u kojem sam se u granicama svojih mogućnosti bavio tajnom namaza. Kako ona nije bliska običnom puku, odlučih da napišem nekoliko redova o srčanim propisima ovoga duhovnog uzdignuća vjernika. Možda će ovi redovi biti podsjećanje mojoj braći po vjerovanju, a možda će ostaviti traga i na srce autora."

Ranije je dio sadržaja ove knjige, uz intervencije i pojašnjenja štampan pod naslovom *Let u melekutu*, a nakon toga i integralan tekst. Međutim, iz više razloga, dosadašnja izdanja nisu zadovoljavajuća. Možda je najvažniji razlog to što izdavači na raspolaganju nisu imali izvorni rukopis knjige. U "Institutu za kompiliranje i publikovanje djela Imama Homeinija", sa posebnom pažnjom, uz revnosno upoređivanje svih raspoloživih inačica ovog teksta, oslanjajući se naravno na onu pisanu rukom autora, pristupili smo redakturi i štampanju ovog djela.

Knjiga sadrži i dva autorova uvoda napisana 1363.h.š. u kojima on ovo djelo posvećuje svome sinu Sejjid Ahmedu i njegovoj supruzi Fatimi Tabataba'i.. Faksimil tog teksta donosimo u cjelosti na stranicama koje slijede.

Ovo izdanje sadrži bilješke i pojašnjenja u podnožju teksta, a koja je pisao ili autor ili su pripremljena od Izdavača, uz sadržaj i kazala na kraju teksta.

Hiljadu primjeraka Prvog izdanja uz fotokopije kompletnog rukopisa dostavljen je na korištenje bibliotekama a u ostalim primjercima donosimo nekoliko uzoraka rukopisnog teksta.

Ovim putem zahvaljujemo i rukovodstvu i uposlenicima "Izdavačkom preduzeću za kulturu i nauku" koji su nam pomogli pri štampanju ovog djela.

Autoru upućujemo selame i molimo Boga Uzvišenog da nam pomogne na putu služenja islamu.

**Institut za kompilaciju i publikaciju
djela Imama Homeinija (r.a.)**

Bismillahir-rahmanir-rahim

Adabu-salat, knjigu od koje ja ne ostvarih koristi, izuzev žaljenja zbog svojih propusta i grijehova u prohujalim danima, dok sam još imao snage za samoizgradnju, te kajanja u doba starosti, kad su mi ruke prazne, a teret težak, kad je dug put preda mnom, a moja noga šepava, dok mi u uhu zvoní poziv za povratak – poklanjam svom dragom sinu Ahmedu, koji raspolaže snagom mladosti. Možda se on, ako Allah bude dao, okoristi njenim sadržajima koji su prikupljeni iz Časne Knjige, cijenenog Sunneta i iskaza velikana, pa tako, upućen ljudima spoznaje, iznađe put do zbiljskog uznesenja, izbavi srce iz ove tamnice i dosegne temeljni cilj ljudskosti, onaj kome su pozivali veliki poslanici Božiji i časne evlije, mir neka je na njih, put kojim su Allahovi ljudi koračali.

Sine moj, pronadi samog sebe, onog koji je stvoren po *fitretu Allahovom*, i izbavi se mračnih rušilačkih talasa samoljublja i samohotnosti. Ukrcaj se na lađu Nuhovu u svjetlu *vilayatullaha*, jer: *Spašen je onaj ko se na nju ukrca, a propao je onaj ko je zanemari.*

Sine moj, nastoj da kročiš Putem pravim, što je put Allahov, inače ćeš ići hramajući, i nastoj da svom srčanom i tjelesnom kretanju i mirovanju daš boju duhovnosti, služeći stvorenjima zato što su stvorenja Božija. Premda su veliki poslanici Božiji i prvaci vjere bili poput običnih ljudi zabavljeni poslovima svakodnevnim, nikad nisu srčano bili prisutni u ovom svijetu. Jer njihova zabavljenost bila je Istinitim i od Istinitog. Također, od Pečata poslanika, mir i blagoslov Božiji neka je na nj i njegove, prenosi se da je rekao: *Nekad mi na srce*

*padne maglina, pa po sedamdeset puta dnevno ištem od Boga oprost.*¹
To je, možda, viđenje Istinitog u tami mnoštva.

Sine moj, pripremi se na žalosti i brige koje će ti nakon mene zbog mene nanijeti. Ako sramotiš račun svoj s Bogom svojim i nađeš utočište u spominjanju Allaha, nećeš sebi dopustiti da te snađe žalost stvorenja, jer ono što su računi sa stvorenjima brzo prolazi, a ono što je vječno jeste račun pred Istinitim.

Dijete moje, moguće je da ti nakon mene bude ponuđena neka služba. Ako tvoja namjera bude služenje Islamskoj Republici i dragom islamu, nemoj je odbiti. A ako li, ne dao Bog, to bude u korist tvoje duše i zadovoljenja srasti, sustegni se od tog. Ovosvjetski položaji ne vrijede pomračenja sebe.

O Bože, podari na ovom i budućem svijetu sreću Ahmedu, njegovom potomstvu i bližnjima, koji su Tvoji robovi i potomci Tvog Poslanika! Odvrati od njih ruke prokletog šejtana!

O Gospodaru, mi smo slabi, nejaki i zaostali smo za povorkom putnika k Tebi, pa nas Ti povedi! Gospodaru naš, podari nam milost od Sebe, a ne izloži nas pravdi Tvojjoj! Selam na dobre robove Božije!

23. rabi'ul-awwal, 1405.h. – 25. azar, 1363.h.š.

Ruhullah al-Musawi al-Homeini

1. Mustadrakul-Wasa'il, "Kitabus-salat", dio.22, hadis 1

U ime Svevišnjeg

Avaj, gdje stratih život u ispraznosti

Grijesi mi breme, a ja bez pokornosti.

Sutra, kad stupim na Mjesto suđenja

“Kasno je za kajanje”, tamo će mi kazati.

Knjiga *Adabus-Salat*, koju poklanjam svojoj dragoj kćeri Fati², Bog je učinio onom koja obavlja namaz, završena je prije više od četrdeset godina. Nekoliko godine prije nje završio sam knjigu *Asrarus-Salat* (Tajne namaza). Prošlo je otad više od četrdeset godina, a ja niti sam dokučio tajnu namaza niti sam ozbiljio njegove duhovne propise, jer govoriti nije isto što i činiti, a raditi nije isto što i izvršiti. A ova knjiga dokaz je Gospodarov nad ovim neuglednim robom. Utječem se Bogu od toga da budem od onih koji su obuhvaćeni ajetom: “*O vjernici, zašto jedno govorite, a drugo radite?*”³, a nemam utočišta doli Njegove prostrane milosti.

Ti si, kćeri moja, ona za koju se nadati da će uspjeti provesti u djelo propise ovog velikog uznesenja k Allahu i da ćeš, vođena uputom Allahovom, iz mračne kuće jastva iseliti k Bogu. Utječem se Veličini Božijoj od toga da čitanje ovih listova ne uveća tvoje duhovno pregnuće, pa da – poput pisca ovih redova – poklekneš pred šejtanom.

2 Fati je u Iranu skraćeni oblik imena Fatima, slično kao Fata u bosanskoj varijanti. Inače radi se o Fatimi

Tahataba'i, supruzi Sayyida Ahmeda Hameinija, Imamovog sina.

3 Al-Šaŕi'. 1-2.

Kćeri moja, iako sam, Bogu hvala, otkrio u tebi profinjenost duha, pa nadati se da će Allahova uputa biti s tobom i da ćeš se, podrškom Slavljenog, izbaviti iz dubokog bunara niske prirode i iznaći Put pravi istinske ljudskosti, ne budi nemarna prema šejtanskim zamkama i, što je još opasnije, vlastitim strastima. Utječi se od toga Allahu Svevišnjem, a On je milostiv prema robovima Svojim.

Kćeri moja, ako, ne dao Bog, čitanjem ovih listova ne polučiš drugog rezultata osim uvećanja samoljublja, prijetvornosti i nametljivosti, onda je bolje da ih uopće ne čitaš, inače ćeš, kao i ja, zažaliti. Budeš li se, dao Bog, potrudila da se okoristiš onim što je preuzeto iz Knjige, sunneta i predaja čistog Ehli bejta tako da se uveća tvoja spoznaja, okoristi duša i upotrijebi darovitost i profinjenost koje ti je Bog poklonio, onda odlično. No eto tebe, a eto prilike! Nadati se da ćeš pri ovom ljudskom Uznesenju i susretu s Bogom odvratiti svoje srce od svega što nije Bog, da ćeš oprati srce vodom života, donijeti četiri tekbara i pokrenuti se ka Prijatelju: *"A onoga ko napusti svoj rodni kraj radi Allaha i Poslanika Njegova, pa ga stigne smrt, nagrada od Allaha njemu je sigurna. A Allah mnogo prašta i milostiv je."*⁴

O Bože, učini nas onim koji su se iselili Allahu i Poslaniku Njegovom, pa ih je pritom snašlo ischeznuće (fana')! Podrži Fati i Ahmeda u njihovom služenju i povedi ih sreći

Vesselam!

**2.safar al-muzaffar, 1405.h.
Ruhullah al-Musawi al-Homeini**

⁴ Al-Nisa', 100.

Sadržaj

<i>Uvod autora</i>	1
--------------------------	---

PRVA RASPRAVA

O srčanim i unutarnjim propisima i obavezama
koji važe za namaz ali i sve druge ibadete

Prvo poglavlje	7
-----------------------------	---

Jedan od propisa – obazrivost spram Veličine Gospodara i niskosti
roba

Drugo poglavlje	9
------------------------------	---

O razinama položaja ljudi Puta

Treće poglavlje	11
------------------------------	----

O skrušenosti - poniznosti (hušu') i posljedicama

Četvrto poglavlje	15
--------------------------------	----

O smirenosti (tu'maninah) i djelotvornosti ponavljanja ibadeta i zikra

Peto poglavlje	17
-----------------------------	----

O zaštiti ibadeta od šejtanskog utjecaja

Šesto poglavlje	20
------------------------------	----

O živahnosti i vedrini srca

Sedmo poglavlje	24
------------------------------	----

Objašnjavanje srcu

Osmo poglavlje	26
-----------------------------	----

O prisutnosti srca

Deveto poglavlje	31
-------------------------------	----

Predaje o prisutnosti srca

Deseto poglavlje.....	33
Poziv na ostvarenje prisutnosti srca	
Jedanaesto poglavlje.....	36
O liječenju nemirne mašte	
Dvanaesto poglavlje.....	38
Objašnjenje kako ljubav prema ovom svijetu uzrokuje rastresenost svijesti	
Dodatak.....	42
O odvrćanju duše od ovog svijeta	

DRUGA RASPRAVA

O preduvjetima namaza, nekim srčanim propisima i ciljevima tih
preduvjeta

PREDMET PRVI

O obrednoj čistoći - taharetu

Prvo poglavlje.....	45
Općenito o obrednoj čistoći – taharetu	
Drugo poglavlje.....	48
Ukaz na neke razine duhovnog obrednog očišćenja	
Treće poglavlje.....	50
O srčanim propisima pri pristupu vodi za očišćenje	
Četvrto poglavlje.....	53
O čišćenju vodom i zemljom	
Peto poglavlje.....	54
Predaja o srčanim i unutarnjim propisima abdesta	
Šesto poglavlje.....	58
O džanabetu i gusulu i nekim njegovim srčanim propisima	
Sedmo poglavlje.....	60

O nekim srčanim propisima u vezi s obrednom nečistoćom
(nedžasetom) i njenim čišćenjem - uklanjanjem

PREDMET DRUGI

Ponešto o propisima u vezi s odjećom

PRVI STUPANJ67

O općim propisima odjeće

DRUGI STUPANJ71

Ponešto o propisima odjeće klanjača

Prvi dio71

Tajna čistoće odjeće

Drugi dio74

O srčanim razlozima pokrivanja stidnih dijelova tijela

PREDMET TREĆI

O srčanim propisima mjesta za namaz

Prvo poglavlje78

O znanju o mjestu

Drugo poglavlje81

O nekim propisima vezanim za dopuštenost mjesta

PREDMET ČETVRTI

O srčanim propisima namaskog vremena

Prvo poglavlje83

O pažljivom odnosu prema namaskom vremenu

Drugo poglavlje85

Predaje o obzirnosti spram namaskog vremena

PREDMET PETI

O nekim propisima orijentacije u namazu

Prvo poglavlje.....	88
O smislu okretanja ka određenoj strani	
Drugo poglavlje.....	89
O nekim srčanim propisima orijentacije u namazu	

TREĆA RASPRAVA

O odredbama namaza

Prvi dio.....	93
O nekim smislovima i propisima ezana i ikameta	
Prvo poglavlje.....	93
O nekim pravilima i tajnama ezana i ikameta	
Drugo poglavlje.....	96
O nekim pravilima i tajnama četiri tekbira u ezanu i ikametu	
Treće poglavlje.....	99
O propisima šehadeta i njegovoj vezi s ezanom i namazom	
<i>Gnostičko upozorenje.....</i>	<i>100</i>
Četvrto poglavlje.....	102
O nekim duhovnim propisima posvjedočenja poslanstva	
<i>Gnostička napomena.....</i>	<i>105</i>
<i>Sporedno fikhsko pitanje i irfani načelo.....</i>	<i>106</i>
Peto poglavlje.....	107
Značenje i propisi dva: "Požurite na namaz" i "Požurite na spas"	
<i>Prilog idodatak.....</i>	<i>109</i>

Drugi dio.....	110
O kijamu	
Prvo poglavlje.....	110
Općenito o kijamu	
Drugo poglavlje.....	111
O propisima kijama	
<i>Nekoliko korisnih savjeta</i>	<i>114</i>
 Treći dio.....	 116
O tajni nijeta	
Prvo poglavlje.....	116
O zbilji nijeta u ibadetu	
Drugo poglavlje.....	118
O nekim važnim propisima ihlasa	
Treće poglavlje.....	120
O nekim razinama ihlasa	
Četvrto poglavlje.....	122
O onima koji poriču istaknute položaje 'arifa. Ponešto o kvaziučenjacima.	
Peto poglavlje.....	126
Još neki stupnjevi ihlasa	
Četvrti dio.....	131
O tumačenju sura <i>Fatiha</i> , <i>Ihlas</i> i <i>Kadr</i>	
<i>Prvi misbah.....</i>	<i>131</i>
O općim propisima učenja Časnog Kur'ana	
Prvo poglavlje.....	131
Propis veličanja i poštovanja	
Drugo poglavlje.....	133

Intencije kur'anskog teksta; univerzalnost kur'anske poruke	
Treće poglavlje.....	138
Okorištenje Kur'anom	
Četvrto poglavlje.....	140
Neke prepreke na putu okorištenja Kur'anom	
Peto poglavlje.....	147
Razmišljanje pri učenju Kur'ana	
Šesto poglavlje.....	150
O tome kako se učaj Kur'ana treba poistovjetiti sa ajetima koje izgovara	
<i>Završetak.....</i>	<i>152</i>
 <i>Drugi misbah.....</i>	 <i>156</i>
O nekim duhovnim propisima učenja Kur'ana na namazu	
Prvo poglavlje.....	156
O stupnjevima kiraeta i učajima Kur'ana	
<i>Dodatak.....</i>	<i>159</i>
Drugo poglavlje.....	161
O nekim propisima utjecanja Bogu (isti'aza)	
<i>Dodatak i rezime.....</i>	<i>166</i>
Treće poglavlje.....	167
O ruknovima isti'aze	
Četvrto poglavlje.....	172
O nekim duhovnim obzorjima bismille	
Peto poglavlje.....	177
Ponešto o tumačenju sure Hamd – Fatiha	
<i>Gnostičko istraživanje.....</i>	<i>182</i>
<i>Rasprava.....</i>	<i>183</i>

<i>Prenošenje i istraživanje</i>	187
<i>Dodatak</i>	189
<i>Upozorenje</i>	192
<i>Posljednje upozorenje</i>	193
<i>Vjersko buđenje</i>	196
<i>Teozofsko istraživanje</i>	199
<i>Nadahnuće o 'Aršu</i>	201
<i>Gnostičko upozorenje</i>	202
<i>Literarno upozorenje</i>	203
<i>Išraqi upozorenje</i>	205
<i>Gnostičko istraživanje</i>	206
<i>Upozorenje i napomena</i>	207
<i>Gnostičko okorištenje</i>	207
<i>Vjersko buđenje</i>	208
<i>Fikhsko, sporedno pitanje</i>	208
<i>Korisnost</i>	209
<i>Vjersko upozorenje</i>	211
<i>Gnostičko upozorenje</i>	213
<i>Predaja za bolje razumijevanje</i>	214
<i>Završetak</i>	216
<i>Dodatak</i>	216
Šesto poglavlje	219
O tajnama sadržanim u suri Ihlas i prvim ajetima sure Hadid	
<i>Teozofsko upozorenje</i>	222
<i>Gnostičko upozorenje</i>	224
<i>Teozofsko tumačenje</i>	226
<i>Istočna mudrost</i>	228

<i>Dodatak</i>	228
<i>Završetak</i>	230
Sedmo poglavlje	231
O mirisnom dahu što se širi iz tefsira časne sure Kadr	
<i>Gnostičko upozorenje</i>	242
<i>Dodatak: Neke predaje o odlikama Noći Kadr</i>	242
<i>Gnostičko upozorenje</i>	246
<i>Gnostičko upozorenje</i>	251
<i>Završetak</i>	252
<i>Isrika</i>	253
Peti dio	255
O mirisnim dahovima pravila i tajni ruku'a	
Prvo poglavlje	255
O tekbiru prije ruku'a	
Drugo poglavlje	256
O pravilima naklona na ruku'u	
<i>Treće poglavlje</i>	257
Ruku' Poslanikovog mi'radžskog namaza	
Četvrto poglavlje	259
Predaja imama Sadika o nekim tajnama ruku'a i sedžde	
Peto poglavlje	260
O podizanju glave sa ruku'a	
Šesti dio	262
Sazeta uputa u tajne i duhovna obzorja sedžde	
Prvo poglavlje	262
O tajni sedžde i njenim srčanim propisima	
Drugo poglavlje	263
Predaja od imama Sadika o tajni sedžde	

Treće poglavlje.....	264
Značenje i smisao položaja na sedždi i riječi koje se pritom izgovaraju	
Četvrto poglavlje.....	266
Stanja sadžida u trenutku sedžde	
Sedmi dio.....	267
Sažeta uputa u duhovna obzorja tešehuda	
Prvo poglavlje.....	267
Značenje i utjecaj posvjedočenja jedinosti Božije i poslanstva	
Poslanikovog	
Drugo poglavlje.....	268
Predaja od imama Sadika	
Osmi dio.....	270
O duhovnim obzorjima selama	
Prvo poglavlje.....	270
Položaj u kojem klanjač izgovara selam i uvjet njegove ispravnosti	
Drugo poglavlje.....	271
Predaja od imama Sadika	
EPILOG.....	275
O duhovnim propisima nekih unutarnjih i vanjskih aspekata namaza	
Prvo poglavlje.....	275
O "četiri tesbiha"	
Drugo poglavlje.....	278
O srčanim obzorjima Qonut-a	
Treće poglavlje.....	280
O značaju i adabima učenja nakon namaza	
Završetak i molitva.....	283